

JAARVERSLAG VAN DE STICHTING DONEMUS OVER 1966

I SUBSIDIES

Het is inherent aan subsidies dat zij door de subsidiegevers in eerste instantie als voorschot worden verleend. Definitieve vaststelling van de hoogte van subsidies volgt pas nadat alle cijfers over het betrokken jaar zijn gecontroleerd en geaccepteerd. Onderstaande cijfers worden dan ook verstrekt met de opmerking dat in de meeste gevallen de uiteindelijke beslissing nog niet is genomen, en dat zij dus als voorlopig dienen te worden beschouwd.

De indeling in 'algemeen' en 'gericht' duidt er op dat zij bestemd zijn ofwel voor het werk van Donemus in zijn geheel, ofwel voor duidelijk afgebakende taken van de Stichting. Onder deze laatste vallen: enerzijds het sinds 1958 in het Engels en Duits verschijnende blad *Sonorum Speculum*, dat gesubsidieerd wordt door de afdeling Internationale Culturele Betrekkingen (ICB) van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk werk; anderzijds de sinds 1961 uitkomende Donemus Audio-Visuele Serie van grammofoonplaten, gecombineerd met de volledige partituur van de op de platen opgenomen composities.

Het feit dat het subsidie van ICB over het verslagjaar iets lager uitvalt dan in 1965 betekent allerminst een verminderde belangstelling van de zijde van de subsidiegever. Tot juist begrip moge dienen dat in bedoeld subsidie steeds een bedrag begrepen is om Donemus in staat te stellen te participeren in een eventuele speciale editie van een buitenlands tijdschrift. In het verleden was dit o.m. het geval met een aan Nederland gewijde editie van *Melòs* (1963), een Holland-Oesterreich Heft van het Oesterreichisches Musikzeitschrift (1964) en een Netherlands Issue van *Musical Opinion* (1965). In 1966 deed zich echter zulk een mogelijkheid niet voor, zodat het daarvoor bestemde bedrag niet werd besteed.

Dat het subsidie van de DAV-Serie ditmaal zoveel hoger uitviel is grotendeels te verklaren uit het feit dat in 1966 van 25 cm platen werd overgegaan naar 30 cm platen. Niet alleen wegens het grotere formaat van de platen, partituren en hoezen had dit een kostenverhogende uitwerking, maar ook vanwege de totale tijdsduur van de opgenomen werken, die bijna verdubbeld werd.

Wij willen deze inleiding tot de subsidie-cijfers niet beëindigen alvorens onze dank uit te spreken aan alle instanties en organisaties die, door hun subsidie, het werk van Donemus in 1966 wederom mogelijk maakten.

Algemene Subsidies:

	1965	1966
Ministerie van C.R en M.	f 232.518,--	f 267.412,--
Gemeente Amsterdam	f 33.350,--	f 40.950,--
Stichting Nederlandse Muziekbelangen	f 20.000,--	f 20.000,--
Provincie Noord-Holland	f 2.000,--	f 2.000,--
Provincie Zuid-Holland	f 2.000,--	f 2.000,--
Provincie Utrecht	f 500,--	f 500,--

Gerichte Subsidies:

	1965	1966
Ministerie van C.R. en M. afdeling Internationale Culturele Betrekkingen	f 52.633,--	f 49.169,85
Stichting Nederlandse Muziekbelangen	f 10.124,--	f 23.267,82
	f 353.125,--	f 405.299,67

II - ORGANISATIE

A. Raad van Beheer

Ten tijde van de jaarvergadering op 22 november 1966 was de Raad van Beheer samengesteld als volgt:

J.W. Acda	Ton de Leeuw (Geneco)
Dr. M. van Crevel (VNM)	Paul Loewer (KNTV)
Lex van Delden (Geneco)	Jan Mul (SNM)
Mej. Waldie van Eck (VvL)	Mr. J. van Nus (SNM)
James Holmes (VvL)	Wouter Paap (Geneco)
Paul Hupperts	Louis Toebosch
Dr. R.J.A. Lagas (VNM)	Frans van der Ven (KNTV)
Mr. Guillaume Landré (Geneco)	Dr. Jos Wouters (SNM)

Prof. Dr. E. Reeser, regerings-commissaris

Geneco	-	Genootschap van Nederlandse Componisten
KNTV	-	Koninklijke Nederlandse Toonkunstenaars Vereniging
SNM	-	Stichting Nederlandse Muziekbelangen
VvL	-	Vereniging van Letterkundigen
VNM	-	Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis

De jaarvergadering vond bij uitzondering zeer laat in het verslagjaar plaats, in verband met de vele voorbereidingen voor het congres van de International Music Council in juni te Rotterdam.

Het Geneco verlengde het mandaat van Mr. Landré; de KNTV benoemde de heer Henk Kroes in de vacature Frans van der Ven; de SNM benoemde Mr. Th. Limperg in de vacature Mr. J. van Nus.

De Raad van Beheer zelf verlengde het mandaat, als lid van de Raad, van de heer Paul Hupperts en benoemde de heren J. Albersen en Carel Brons respectievelijk in de vacatures van wijlen de heer J. Alsbach en van de heer A. Herckenrath jr. Voorts verlengde de Raad het mandaat, als lid van het Bestuur, van de heren Jan Mul en Wouter Paap.

Bij het afscheid van Mr. J. van Nus, die in 1955 werd benoemd door de SNM en sindsdien als penningmeester optrad, sprak de voorzitter zijn waardering uit voor de

vele deskundige adviezen die Donemus in de loop der jaren van de heer Van Nus mocht ontvangen. Mr. Th. Limperg, de opvolger van Mr. J. van Nus als directeur van BUMA, zal zijn plaats gaan innemen in de Raad van Beheer.

In hun hoedanigheid van Nationaal Comité Nederland van de International Music Council, Unesco, Parijs, bespraken de aanwezigen de financiële consequenties van het in juni te Rotterdam gehouden congres. Ook de vorm, waarin het uiteindelijke rapport van dit congres zou moeten verschijnen, werd bestudeerd. Overigens zal over de handelingen van het NCN in een afzonderlijk verslag nader gehformeerd worden.

B. Bestuur

Op het moment van de jaarvergadering was het Bestuur als volgt samengesteld:

Dr. Jos Wouters, voorzitter	Paul Hupperts	) leden
Wouter Paap, secretaris	Jan Mul	)
Mr. J. van Nus, penningmeester		

Ingevolge het besluit van de S.N.M., vermeld onder A van dit hoofdstuk, nam Mr. Th. Limperg sinds de jaarvergadering de plaats in van Mr. J. van Nus.

Het Bestuur kwam gedurende de verslagperiode tien keer bijeen ter bespreking van de lopende zaken verband houdende met de verschillende aspecten van Donemus: Donemus als uitgeverij, als bibliotheek, als informatie-centrum, als uitgever van Sonorum Speculum, als uitgever van de DAV-Series; aspecten die alle zowel hun financiële als artistieke problemen met zich meebrengen.

Veel zorg baarde het Bestuur de nog steeds niet opgeloste controversen met het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk werk inzake het salaris- en pensioenbeleid van Donemus.

C. Medewerkers

Met diep leedwezen vernam Donemus het bericht van het overlijden van Joanna Diepenbrock op 7 juni 1966. Joanna Diepenbrock werd op 18 augustus 1905 te Amsterdam geboren als dochter van Alphons Diepenbrock. Zij studeerde aan de faculteit der letteren van de Amsterdamse Universiteit en ontving haar scholing als zangeres bij mevrouw Noordewier. Zij trad behalve als zangeres ook als declamatrice op, met name in de toneelmuziek die haar vader componeerde bij Sophokles' Elektra.

Joanna Diepenbrock maakte vanaf het begin deel uit van de staf van Donemus en is in de loop der jaren steeds ten nauwste betrokken geweest bij het wel en wee van de Stichting. Door haar grote persoonlijkheid, gepaard aan wat in haar geval met het Engelse 'presence' zo voortreffelijk wordt uitgedrukt, heeft zij het beeld-naar-buiten van Donemus in hoge mate mede helpen vormen en bestendigen. Zij die het voorrecht hadden met haar samen te werken, zullen niet anders dan met diepe bewondering aan haar terugdenken.

III PROPAGANDA

A. Geschrift

Publikaties:

De drie-maandelijkse uitgave in de Engelse en Duitse taal 'Sonorum Speculum' (Mirror of Dutch Musical Life), verheugt zich in een toenemende belangstelling. Waarderende besprekingen en vermeldingen in buitenlandse vakbladen en de talrijke werkelijk enthousiaste brieven die de redactie uit het buitenland regelmatig ontvangt, bewijzen dit. En personen en instellingen die op een later tijdstip voor de eerste keer met Sonorum Speculum kennis maken, verzoeken nagenoeg allen om de eerder verschenen afleveringen alsnog te mogen ontvangen. Het was in 1966 de negende jaargang van Sonorum Speculum, waarin vier afleveringen verschenen, te weten de nummers 26 t/m 29. De nummers 26, 28 en 29 bevatten ieder 44 pagina's; nummer 27 daarentegen 60 pagina's. De oplage van de nummers 26 en 29 bedroeg 15.000 exemplaren, nr. 27 bedroeg 14.000 ex., en nr. 28 bedroeg 14.500 ex.

In verband met het Congres van de International Music Council (Unesco-Parijs) dat werd gehouden in Rotterdam van 20 - 24 juni 1966, bevatte Sonorum Speculum nr. 26 artikelen die een overzicht gaven van doelstelling en activiteiten van een achttal organisaties, die in het Nederlandse muziekleven een belangrijke rol spelen. De inleiding voor dit nummer werd geschreven door Lex van Delden, die tevens de redactie van deze editie op zich nam. Jan Mul schreef een artikel over Organisaties voor Nederlandse componisten; verder werden bijdragen geleverd over de Stichting Gaudeamus (W.A.F. Maas), de Raad voor de Kunst in Nederland (Guillaume Landré), de Stichting Donemus (André Jurres), het Holland Festival (H.J. Reinink), Eduard van Beinum Stichting (E.A.G. Brautigam) en de Nederlandse Radio Unie (P.J. Koop). Het laatste artikel, 'Nederlandse Muziek op Grammofoonplaten', was van de hand van R.N. Degens.

In de Composers' Gallery van Sonorum Speculum nr. 27 verscheen een artikel van de hand van Julius Hijman over de te New York wonende componist Bernard Wagenaar. Verder bevatte dit nummer een artikel van Wouter Paap over Godfried Baron van Swieten (overgenomen uit het juli-nummer van Mens en Melodie). Reinbert de Leeuw schreef over Peter Schat's opera 'Labyrinth' (overgenomen uit Delta, maart 1966). Voorts werden artikelen opgenomen van Ernst Vermeulen over het Internationale Concours voor vertolkers van muziek van onze tijd, dat de Stichting Gaudeamus in maart 1966 in Utrecht organiseerde en van Marius Flothuis over Aktuele Muziek bij het Concertgebouw Orkest.

In Sonorum Speculum nr. 28 werd in de rubriek Composers' Gallery een biografie opgenomen van Matthijs Vermeulen, geschreven door Ernst Vermeulen, alsmede de inleiding door Dr. Jos Wouters tot 't Congres van de International Music Council 1966. Lex van Delden schreef een artikel over het Holland Festival 1966. Verder werd in dit nummer de aandacht gevestigd op de 60e verjaardag van de componist Kees van Baaren en op het bezoek dat de Hongaarse componist Zoltán Kodály in september aan de Stichting Donemus bracht.

In nummer 29 verscheen een uitvoerige biografie van Bertus van Lier, van de hand van Dr. Jos Wouters, een verslag over de Gaudeamus Muziekweek 1966 door Ernst Vermeulen, een beknopt rapport van Jaap Geraedts over het Internationale Congres van de International Music Council te Rotterdam en een analyse door Matthijs Vermeulen van diens Zevende Symphonie.

Volledigheidshalve zij vermeld dat, zoals gebruikelijk, in iedere aflevering van Sonorum Speculum twee vaste rubrieken waren opgenomen, te weten 'New Compositions' en 'Netherlands Music Chronicle.'

De directeur leverde een bijdrage getiteld 'Les compositeurs néerlandais et l'Orchestre du Concertgebouw' in de aan Vladimir Fédorov opgedragen januari-uitgave van *Fontes Artis Musicae*.

De directie-secretaris schreef een artikel over Donemus in een van de programma's van het Utrechts Symphonie Orkest.

Advertentie en folders:

In dit verslagjaar plaatste Donemus in een aantal week- en vakbladen advertenties, waarin deels nieuwe composities werden aangekondigd en deels de aandacht werd gevestigd op de DAV-grammofoonplaten.

In Nederland betref het hier de uitgaven van de Bond van Nederlandse Volksuniversiteiten, *De Syllabus*; de grammofoonplatenbladen *Luister* en *Pick-up*; *Muziek en Onderwijs*, een uitgave van de Vereniging Leraren Schoolmuziek; de *Holland Festival Gids 1966*; het kwartaalblad van de Eduard van Beinumstichting *Quartnoot*; het mededelingenblad van de Stichting *Gaudeamus*, dat dit jaar voor het eerst verscheen; het programmaboekje van de Internationale Muziekweek van *Gaudeamus*; het tijdschrift van de Vereniging van Muziekhandelaren en -Uitgevers in Nederland, *De Muziekhandel* en het nieuwe maandblad *Klavier*.

Buiten Nederland verzorgde onze vertegenwoordiger voor de V.S. en Canada, C.F. Peters Corporation een aantal advertenties in Amerikaanse en Canadese tijdschriften; Donemus adverteerde rechtstreeks in *Fontes Artis Musicae*, in een uitgave van het Institut für Neue Musik und Musikerziehung, en in het programmabladd van de Internationale Ferienkurse für Neue Musik, Darmstadt.

Ter aankondiging van het Congres van de International Music Council te Rotterdam werden 1500 Engelse en 1500 Franse folders via het bureau van de I.M.C. te Parijs door Donemus verspreid. In de buitenlandse editie van *Sonorum Speculum* nr. 25 werden 7000 van deze folders rechtstreeks aan de relaties van Donemus toegezonden. In het programmabladd van het Utrechts Symphonie Orkest werden in november 2000 DAV-folders ingelegd.

Recensies:

In de in Nederland verschijnende dag- en weekbladen werden ook in 1966 de DAV-platen geregeld besproken. Van de periodieken die besprekingen wijdde aan deze platen noemen wij de hier volgende:

Luister, Pick-Up, Tijd en Taak, Mens en Melodie, Corpsblad van de Gemeente Politie Arnhem en Quartnoot.

In het buitenland werd aandacht aan de Donemus Audio-Visuele Series besteed in *Audio-Record Review, Notes, Musica/Phonoprisma* en de *Deutsche Tagespost*.

Een drietal recensenten ontvangt DAV-platen ter bespreking voor de verschillende Nederlandse radiostations.

Nieuwe, bij Donemus verschenen composities, worden geregeld aangekondigd in *De Muziekhandel* en *De Zaanlander*.

Tot slot zij vermeld dat *Sonorum Speculum* genoemd wordt in iedere aflevering van *The World of Music*, besproken werd in *Musica Universita* en geregeld aandacht ontvangt in *Melos*.

In de door het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen telkenjare uitgegeven gids voor de Vacantiecursus in Nederland van Belgische Onderwijskrachten stond ook dit jaar een korte omschrijving van doel en werkwijze van de Stichting Donemus. De criticus Gérard Verlinden wijdde een uitvoerige bespreking aan Donemus in het Rotterdams Nieuwsblad, de *Haagsche Courant* en de *Bredasche Courant*.

De Stijlproeven van Nederlandse Muziek, deel 2, uitgegeven in samenwerking met de VNM, werden onder meer door Marius Monnikendam uitvoerig besproken in de Maas en Roerbode, de Gelderlander, de Standaard, Brussel, en de Duitse uitgaven Melos en Musikforschung.

B. Woord en Beeld

Lezingen in het buitenland

Ook dit jaar hield de voorzitter van Donemus een aantal lezingen in het buitenland en wel: tussen 14 en 19 februari te Berlijn in de Technische Universität, het Städtisches Konservatorium en voor de Sender Freies Berlin. Op 24 november hield hij een voordracht in de Staatliche Hochschule für Musik te Saarbrücken, op 16 december nam hij te Brussel deel aan een colloquium over moderne muziek, georganiseerd door de universiteit en de radio aldaar.

Lezingen Nederland

De directeur verzorgde ook dit jaar iedere 14 dagen voor de VARA de rubriek 'Wat brengt het Podium?'. Verder hield hij lezingen aan het Hervormd Jeugd- en Vormingscentrum 'De Oorsprong' te St. Nicolaasga (Fr.), aan het Katholiek Cultureel Vormingscentrum en Gemeenschapsoord 'Vinea Domini' te Witmarsum (Fr.), voor de Netherlands Universities Foundation for International Cooperation (NUFFIC) aan de Universiteit te Amsterdam en voor de Arbeiders Gemeenschap der Woodbrokers (NH). Interviews werden hem afgenomen door Jaap Geraedts, voor de NCRV, en door Lex van Delden voor het Parool.

Tentoonstellingen

Het aantal tentoonstellingen dat door Donemus werd georganiseerd heeft zich op hetzelfde niveau kunnen handhaven als het vorige verslagjaar. Het laat zich aanzien dat met de huidige personeelsbezetting de maximale tentoonstellingsmogelijkheden werden uitgebuit. Vermeld dient te worden dat de middelen ter beschikking gesteld kunnen worden om een demontabele en gemakkelijk vervoerbare tentoonstellingsset aan te schaffen, waardoor Donemus in staat is op een moderne wijze partituren, tijdschriften en grammofoonplaten uit te stallen.

In Nederland richtte Donemus de volgende tentoonstellingen in:

Queekhoven: Internationale Bijeenkomsten voor: cello, 1-8 april; viool, 9-16 april; harp, 13-21 juli; 26 november, tijdens pianostudie-

dag, bij een concert gegeven door Reinbert de Leeuw; 10 december, tijdens recital Sophia van Santen.

- Utrecht: 17-24 maart, t.g.v. het door de Stichting Gaudeamus georganiseerde Internationale Concours voor Vertolkers van muziek van onze tijd.
- Woudschoten: 16 en 17 april, Muziekpedagogische studiedagen K.N.T.V.
- Zeist: 12 mei, landdag Jeugd en Muziek.
- Groningen: 23-27 mei, Nederlandse Muziekdagen.
- Den Haag: 13 juni, bij Donemusconcert t.g.v. 70e verjaardag van Marius Monnikendam, in de Goede Vrijdagkerk te Den Haag.
- Rotterdam: 20-24 juni, congres International Music Council (UNESCO, Parijs).
- Vught: 26 juni - 16 juli, Internationale Zomercursus voor Vocalisten.
- Haarlem: 5 - 8 juli, Internationaal Orgel Improvisatie Concours.
10-29 juli, Zomeracademie voor Organisten
- Lage Vuursche: 29 augustus - 3 september, Internationale Blokfluitweek.
- Den Bosch: 5-10 september, Internationaal Vocalisten Concours.
- Leeuwarden: 7 september, t.g.v. aanbieding basiscollectie kamermuziek.
- Bilthoven: 26 september - 3 oktober, Internationale Muziekweek van de Stichting Gaudeamus.
- Hilversum: 10-13 oktober, Vakbeurs 'Het Muziekinstrument'.
- Rijswijk: 5 november, t.g.v. de Culturele Dag van de Provincie Zuid-Holland.
- Doetinchem: 23 november, t.g.v. de Culturele Dag van de Provincie Gelderland
- Breukelen: 12-14 november, Belgisch-Nederlandse Componistendagen.

In het buitenland werden de volgende tentoonstellingen ingericht:

- Berlijn: 14-19 februari, t.g.v. de lezingen van Dr. Wouters in de Technische Universität en het Stdtisches Konservatorium
- Darmstadt: 21 augustus - 3 september, Internationale Ferinkurse fr Neue Musik
- Donaueschingen: 22 en 23 oktober, Donaueschinger Musiktage
- Nancy: 6-17 oktober, t.g.v. "Quinzaine néerlandaise"
- Saarbrücken: 10-27 november, Holland Woche

Reizen en contacten

Uit hoofde van zijn functie als Secretaris-Generaal van de International Music Council (IMC) bezocht de directeur zesmaal vergaderingen van deze raad in het UNESCO-gebouw te Parijs. Op uitnodiging van de IMC vertegenwoordigde hij deze organisatie bij het congres van de Fédération Internationales des Musiciens te Stresa, Italië.

Als voorzitter van de Association Internationale des Bibliothques Musicales leidde de directeur het jaarlijkse congres van deze vereniging, dat ditmaal in Warschau gehouden werd. Ook bezocht de directeur de muziekdagen te Donaueschingen en het festival van de ISCM te Stockholm; op beide manifestaties werd er werk van Joep Straesser ten gehore gebracht.

Van 14-19 februari vergezelde de directie-secretaris de voorzitter bij diens serie lezingen in Berlijn. In verband met de voorbereidingen van het I.M.C.-congres te Rotterdam verbleef de directie-secretaris op 22 en 23 maart en 28 en 29 april te Parijs, voor het voeren van besprekingen betreffende de organisatie met het bureau van de I.M.C.

Op 5 en 6 september voerde hij in Bentheim besprekingen met de afdeling Pers- en Culturele Zaken van de Nederlandse Ambassade in Bonn, tijdens een Nederlandse manifestatie aldaar. Van 4-9 oktober woonde de directie-secretaris de opening bij van de Quinzaine néerlandaise te Nancy, terwijl hij op 2, 3, 9 t/m 11, 24 en 29 november in Saarbrücken was voor het organiseren van de tentoonstelling tijdens de aldaar gehouden Holland Woche.

Op vrijdag 25 november had de directie-secretaris besprekingen met de Nederlandse consul te Strassbourg en op het Institut de Musicologie aldaar, ter voorbereiding van 3 lezingen door de directeur in het voorjaar van 1967 te houden.

C. Muziek

Concerten

In de Goede Vrijdagkerk te Den Haag werd op 13 juni een concert gegeven ter gelegenheid van de 70e verjaardag van Marius Monnikendam; dit concert werd georganiseerd door Donemus in samenwerking met Radio Nederland Wereldomroep. Medewerkenden waren Jan Schmitz, orgel; Theo Laanen en Bert Timmers, trompet; Piet van Dijk en Karel de Rooy, trombone en het Koninklijk Mannenkoor 'Die Haghe Sangers' o.l.v. Jos Vranken. Uitgevoerd werden de Toccata voor orgel, 1936; Concerto per organo, 2 trombe e 2 tromboni, 1956 en het Te Deum voor mannenkoor en orgel, 1961. De heer Wouter Paap gaf een kenschets van de componist. Na afloop vond een ontvangst plaats.

Grammofoonplaten

In tegenstelling tot de DAV-Series 1961 t/m 1965, die uit vier 25cm platen bestaan, verschenen in de DAV-Serie 1966 vier 30 cm platen, onder de nummers 6601 t/m 6604.

Plaat 6601 bevat de Ouverture 'De Vogels' van Alphons Diepenbrock, uitgevoerd door het Concertgebouw Orkest o.l.v. Bernard Haitink; Willem Pijper's Symphonie nr. 3 in een uitvoering door het Residentie Orkest o.l.v. Willem van Otterloo; een opname van 't Divertimento Facile van Bertus van Lier met het Concertgebouw Orkest o.l.v. Eduard van Beinum, en de Symphonie nr. 4 van Oscar van Hemel, uitgevoerd door het Radio Philharmonisch Orkest o.l.v. Jean Fournet.

Op de tweede (6602) plaat van deze serie komt een opname voor van Jurriaan Andriessen's Movimenti, uitgevoerd door het Limburgs Symphonie Orkest o.l.v. André Rieu; voorts het Piccolo Concerto van Lex van Delden, uitgevoerd door het Utrechts Symphonie Orkest o.l.v. Paul Hupperts; Cyclophonie I van Hans Kox wordt uitgevoerd door het Radio Kamerorkest o.l.v. Paul Hupperts met solistische medewerking van Hans Werner, violoncello. Als laatste werk van deze plaat werd de Symphonie nr. 9 van Henk Badings opgenomen.

De derde (6603) plaat bevat drie werken, namelijk 'Einst dem Grau...' (tekst Paul Klee) van Ton de Kruyf, uitgevoerd door het Radio Kamerorkest o.l.v. Francis Travis, met medewerking van Ileana Melita, mezzo-sopraan; het Pianoconcert van Kees van Baaren, uitgevoerd door het Concertgebouw Orkest o.l.v. Bruno Maderna, met als solist Theo Bruins; Serenata II van Jan van Vlijmen, in een uitvoering door het Radio

Philharmonisch Orkest o.l.v. Bruno Maderna, met als solist Peter van Munster, fluit.

Op DAVS 6604 verschenen de compositie *Arbeid* van Marius Monnikendam, uitgevoerd door het Residentie Orkest o.l.v. Willem van Otterloo; Robert Heppener's *Cantico delle Creature*, met het Radio Kamerorkest o.l.v. Paul Hupperts en de sopraan Elly Ameling als uitvoerenden; het derde werk van deze plaat is de *Symphonies of Winds* van Ton de Leeuw, uitgevoerd door het Radio Philharmonisch Orkest o.l.v. Ernest Bour. Tenslotte bevat de plaat een opname van Hendrik Andriessen's *Miroir de Peine*, uitgevoerd door het Concertgebouw Orkest o.l.v. Eduard van Beinum, met Irma Kolassi, sopraan en *Lettre* van Jan Mul, verzorgd door het Limburgs Symphonie Orkest o.l.v. André Rieu, met als solist de bariton Bernard Kruysen.

IV BIBLIOTHEEK EN DOCUMENTATIE

A. Donemus Copyright

	1965	bij	af	1966
zuiver instrumentale orkestwerken	914	47	3	958
vocaal-instrumentale orkestwerken	417	10	0	427
zuiver instrumentale kamermuziek	1233	65	0	1298
vocaal-instrumentale kamermuziek	581	27	0	608
a cappella koormuziek	175	5	0	180
electronische muziek	8	1	0	9
totaal	3328	155	3	3480

De cijfers onder het jaartal 1965 geven aan hoeveel werken Donemus in zijn exploitatie telde per ultimo 1965. In de twee kolommen rechts daarvan staat vermeld hoeveel werken er in de loop van het verslagjaar zijn bijgekomen, respectievelijk afgevloeid, zodat de cijfers onder het jaartal 1966 aangeven hoeveel werken per ultimo 1966 het copyright van Donemus droegen.

Het aantal gedurende 1965 opgenomen nieuwe werken bedroeg 135, gedurende het verslagjaar was dit aantal, zoals hierboven blijkt, 155, dus beduidend hoger. Het komt neer op een uitbreiding met drie werken per week, werken waarbij niet alleen ogenblikkelijk copieën van de partituur vervaardigd moeten worden, maar meestal ook binnen de kortst mogelijke tijd complete uitvoerings-materialen. Beide elementen, partituur en partijen, stellen bij moderne werken nogal eens problemen: bij de partituren vanwege de uitzonderlijke formaten, bij de partijen vanwege de ongebruikelijke notaties.

Het is wellicht interessant na te gaan hoe en onder welke componisten de 155 nieuwe werken verdeeld zijn. Wij constateren dan het volgende:

- 10 werken zijn afkomstig van Henk Badings, 7 van Rob du Bois en 6 van Hendrik Andriessen.
- 5 werken werden ingestuurd door Henk Bijvanck, H.C. King, Ton de Kruyf en Jurriaan Andriessen.
- 4 door Ton de Leeuw, Misja Mengelberg, Marius Monnikendam, Jacques Reuland en Wolfgang Wijdeveld.
- 3 door Carel Brons, Marius Flothuis, Jan Koetsier, Hans Kox, Herman Mulder en Nico Schuyt.

- 2 door Jo van den Booren, Sas Bunge, Lex van Delden, A.P. van Deursen, Will Eisma, Géza Frid, Oscar van Hemel, Walter Hekster, Robert Heppener, Anthon van der Horst, Jos Kunst, Bertus van Lier, Anton Maessen, Léon Orhtel, Hans Osieck, Henri van Praag, Robert de Roos, Joep Straesser, Herman Strategier, Nico Verrips, Jan van Vlijmen, Alexander Voormolen en Jan Vriend.
- Tenslotte droegen 28 componisten met één werk tot het fonds van Donemus bij, te weten:

Louis Andriessen	Rudolf Koumans
Kees van Baaren	Guillaume Landré
Andries de Braal	Reinbert de Leeuw
Ton Bruynèl	Theo Loevendi
Jan Felderhof	Jan Masséus
Wim Franken	Luctor Ponse
Simeon ten Holt	Willem Pijper
Ype Höweler	Joh. Röntgen
Cor Kee	Daniël Ruyneman
Otto Ketting	Adriaan C. Schuurman
Piet Ketting	K. Stougie
Piet Kingma	W.A. de Vries Robbé
Gerard Kockelmans	Jan Weegenhuise
Jan Maarten Komter	Paul Chr. van Westering

B. Inzage- en presentexemplaren

	1965	1966
Nederland inzage-exemplaren	2249	2277
present-exemplaren	504	468
	2753	2745
Buitenland inzage-exemplaren	786	786
present-exemplaren	312	295
	1098	1081
	3851	3826

Bovenstaande tabellen vergelijken het aantal verzonden inzage- en presentexemplaren gedurende respectievelijk 1965 en '66. Veel opzienbarends toont deze verge-

lijking niet, behalve de toevalligheid dat het aantal inzage-exemplaren in het verslagjaar precies gelijk blijkt te zijn aan dat in het voorafgaande jaar. Bij de present-exemplaren kan men zich afvragen of hier niet wat ruimer te werk gegaan kon worden. Immers, wanneer men bedenkt dat in 1966 niet minder dan 155 nieuwe werken zijn binnengekomen, is het getal van 468 plus 295, oftewel 763 exemplaren zeer bescheiden te noemen, vooral als men bedenkt dat de inzage-exemplaren niet uitsluitend betrekking hebben op de nieuw ingebrachte werken. Dit heeft zowel financiële als technische redenen, samenhangend met onze uitgave-procedure, waarbij immers geen sprake is van oplagen, maar van aanmaak van losse exemplaren, naar gelang van de behoefte.

C. Bezoekers

	1965	1966
Nederlandse bezoekers	2063	1957
Buitenlandse bezoekers	<u>230</u>	<u>199</u>
	2293	2156

Een blik op hoofdstuk VI, dat een statistiek geeft over de periode 1956-'66, leert dat het bezoek aan de bibliotheek van Donemus in dat tijdsbestek in drie fasen uiteenvalt: 1956-'59 met 1100 à 1300 bezoekers per jaar, 1960-'61 met rond 1650 en 1962-'66 met 2000 à 2400 bezoekers per jaar. Met dit laatste getal lijkt voorlopig een plafond bereikt te zijn, dat mede bepaald wordt door het feit dat het voornamelijk vakmusici zijn die de weg naar Donemus vinden. Zij oriënteren zich daar omtrent de Nederlandse, hedendaagse produktie, ten behoeve van hun concertpraktijk, ofwel in verband met hun pedagogische, musicologische of journalistieke arbeid.

D. Geluidsopnamen

	1965	bij	1966
zuiver instrumentale orkestwerken	675	26	701
vocaal-instrumentale orkestwerken	144	7	151
zuiver instrumentale kamermuziek	782	18	800
vocaal-instrumentale kamermuziek	342	7	349
a cappella koorwerken	92	0	92
electronische muziek	14	6	20
film-muziek	0	2	2
	<u>2049</u>	<u>66</u>	<u>2115</u>

Evenals onder A van dit hoofdstuk geven deze cijfers aan hoeveel geluidsopnamen (band en plaat) Donemus per ultimo 1965 bezat, hoeveel er in de loop van het verslagjaar zijn bijgekomen en hoe groot het aantal opnamen daardoor was geworden. Vergeleken bij de gemiddelde toename aan banden en platen, die sinds 1960 rond 110 bedraagt, is de aanwas over 1966 met 66 opnamen aan de lage kant.

V. EXPLOITATIE

A. Verhuur van orkestmaterialen

	1964	1965	1966
Nederland: beroepsorkesten	252	249	261
radio-orkesten	64	84	77
amateurorkesten	116	165	103
	432	498	441
Buitenland: via vertegenwoordigers	53	93	74
rechtstreeks	20	90	37
	73	183	111
Totaal			
	505	681	552

Na de uitzonderlijke uitschieter op het gebied van de verhuur van orkestmaterialen in 1965, waarbij in het betreffende jaarverslag zelfs ietwat retorisch over sensationeel gesproken werd, behoorde een teruggang in 1966 uiteraard tot de waarschijnlijkheden. Deze teruggang vond inderdaad plaats en precies in die sectoren waar het jaar tevoren de uitschieters gesignaleerd waren, te weten de verhuringen aan amateurorkesten en die in het buitenland. Om de continuïteit niet te verliezen worden ditmaal vergelijkende cijfers over drie in plaats van over twee opeenvolgende jaren gegeven. Deze opstelling illustreert eens te meer het onvoorzienbare verloop van de belangstelling voor de Nederlandse muziek.

Een nadere analyse leert dan:

- dat de cijfers voor de Nederlandse beroepsorkesten vrijwel constant blijven. Vermeld zij nog dat, nadat gedurende twee jaar het Gelders Orkest de meeste uitvoeringen noteerde van Nederlandse orkestwerken, het ditmaal het Concertgebouworkest is dat met 50 uitvoeringen aan de kop staat;
- dat de Nederlandse radio-orkesten in het verslagjaar het midden hielden tussen de beide voorafgaande jaren;
- dat de amateur-orkesten, na een niet nader verklaarde uitschieter in 1965 ditmaal ineens tot zelfs iets beneden het peil van 1964 zijn teruggelopen;
- dat het totaal van de buitenlandse verhuringen na de uitschieter van 1965 weliswaar is teruggelopen, maar toch beduidend boven de cijfers van 1964 blijft. Hier-

bij zij opgemerkt dat, als steeds, deze cijfers mede omvatten uitvoeringen van Nederlandse orkesten in het buitenland. Ditmaal waren dit 19 uitvoeringen, waarvan 11 door het Nederlands Kamerorkest op zijn tournee door Japan. Of het resterende aantal van 92 uitvoeringen, gegeven door buitenlandse orkesten in het buitenland, veel of weinig te noemen is, is een vraag die alleen beantwoord zou kunnen worden indien vergelijkbare cijfers van buitenlandse uitgevers beschikbaar waren. Het is evident dat de catalogus van Donemus geen Bartók of Ravel, geen Britten of Strawinsky bevat, om slechts enkele namen te noemen. Anderzijds betekent het cijfer $111 - 19 = 92$ in ieder geval dat gedurende het concertseizoen tweemaal per week ergens ter wereld een buitenlands orkest een compositie op zijn programma heeft geplaatst vermeldende het copyright van Donemus.

B. Verkoop van kamermuziek

	1964	1965	1966
Nederland: rechtstreeks	2686	2159	3002
via de muziekhandelaren	1589	1865	1941
	<u>4275</u>	<u>4024</u>	<u>4943</u>
Buitenland: rechtstreeks	266	303	410
via vertegenwoordigers	2723	2649	3228
	<u>2989</u>	<u>2952</u>	<u>3638</u>
Totaal	7264	6976	8581

Vanwege de uniformiteit worden ditmaal, evenals bij de verhuren, ook bij de verkoop drie jaren met elkaar vergeleken. Overigens zijn in de sector van de verkoop van kamermuziek enkele uitschieters te vermelden die aanleiding zouden kunnen geven tot superlatieven, ware het niet dat de ervaringen, opgedaan met de schommelingen in de verhuur, ons voorzichtig gestemd hebben.

Een nadere beschouwing van het cijfermateriaal geeft aanleiding tot de volgende opmerkingen:

- het totaal van 4943 verkopen in Nederland is het hoogste aantal dat wij ooit bereikten en het betekent in vergelijking met 1965 een vermeerdering met rond 23%

- deze vermeerdering ligt hoofdzakelijk in de sector van de verkoop rechtstreeks aan particulieren, en slechts voor een klein deel in die van de verkoop via de Nederlandse muziekhandel
- in de verkoop in Nederland vallen als belangrijke aantallen op: 387 verkopen aan de Nederlandse Radio Unie en 471 aan de Stichting Nederlandse Muziekbelangen. Dit laatste betreft de aankoop door de stichting van een aantal zogenaamde 'basis-collecties', bestemd voor het onderricht aan beroepsleerlingen van Nederlandse muzieklycea en muziekscholen
- onder de Nederlandse muziekhandelaren staat Broekmans & Van Poppel te Amsterdam nog steeds aan de kop van onze afnemers met 713 aankopen
- het totaal van 3638 verkopen in het buitenland is op één na het hoogste dat wij bereikten. De enige uitzondering vormt een opvallende uitschieter in 1961 met liefst 5941 verkopen. Vergeleken met vorig jaar vertoont de totale toename voor het buitenland precies hetzelfde percentage als die van het binnenland, te weten 23%
- onder de verkoop via onze buitenlandse vertegenwoordigers is de firma Peters te New York nog steeds een onbedreigde eerste, ditmaal met 2566 aankopen. Een blik op de statistiek van hoofdstuk VI leert dat dit aantal op zichzelf reeds hoger is dan het totaal aantal verkopen naar het buitenland in 1956
- voor de instrinsieke waarde van al deze verkoopcijfers geldt hetzelfde als voor de verhuurgetallen: alleen vergelijkbare cijfers van buitenlandse uitgevers zouden hierop enig licht kunnen werpen. In ieder geval betekent het cijfer 3638 dat per werkdag 14 Nederlandse kamermuziekwerken met het copyright van Donemus hun weg naar een buitenlandse gebruiker vinden.

VI STATISTIEK EN GRAFIEK

Evenals vorig jaar volgt hier nog een overzicht van de hiervoor besproken cijfers, terwijl daarna enkele van deze statistieken (volgens de relatieve cijfers) in een grafiek worden vastgelegd.

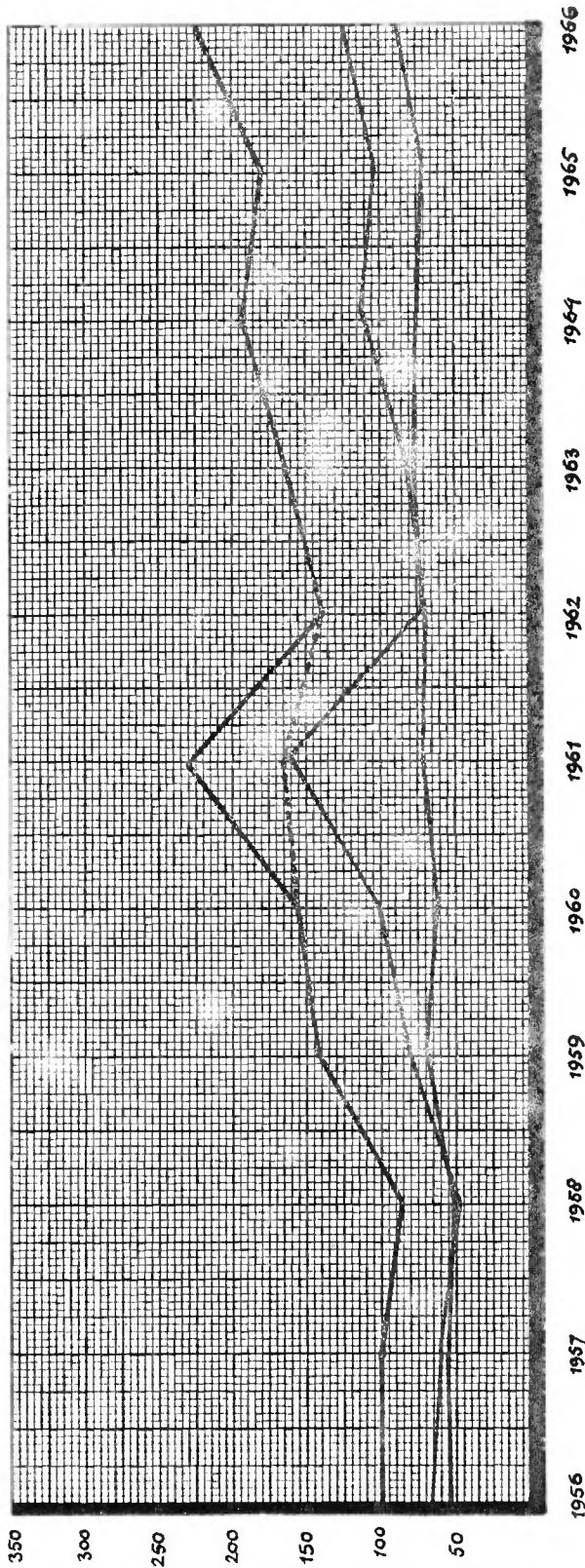
	UITGAVEN		OPNAMEN		BEZOEKERS		INZAGE- en PRESENT-EX.	
		%		%		%		%
1956	2300	100	1306	100	1109	100	2511	100
1957	2495	108	1470	113	1189	107	2541	101
1958	2540	110	1525	117	1269	114	3147	125
1959	2529	110	1699	130	1287	116	3647	145
1960	2659	116	1485	114	1632	147	3990	159
1961	2785	121	1588	122	1646	148	3669	146
1962	2900	126	1743	133	2122	191	3725	148
1963	3056	133	1847	141	1989	179	4016	160
1964	3197	139	1947	149	2371	214	3874	154
1965	3328	145	2049	157	2293	207	3851	153
1966	3480	151	2115	162	2156	194	3826	152

VERHUUR

	nederland		buitenland		totaal	
		%		%		%
1956	273	82	61	18	334	100
1957	334	101	79	23	413	124
1958	321	96	80	24	401	120
1959	351	106	62	18	413	124
1960	323	97	87	26	410	123
1961	361	109	164	48	525	157
1962	445	134	132	39	577	173
1963	415	125	127	37	542	162
1964	432	129	73	22	505	151
1965	498	150	183	54	681	204
1966	441	132	111	33	552	165

VERKOOP

	nederland		buitenland		totaal	
		%		%		%
1956	1802	48	1959	52	3761	100
1957	1863	49	1916	51	3779	100
1958	1746	46	1656	44	3402	90
1959	2426	65	2770	73	5196	138
1960	2229	60	3585	95	5814	155
1961	2755	73	5941	158	8696	231
1962	2631	70	2679	71	5310	141
1963	3178	85	2938	78	6116	163
1964	4275	114	2989	79	7264	193
1965	4024	107	2952	78	6976	185
1966	4943	132	3638	96	8581	228

VERKOOP 1956 t/m 1966

aantallen verkochte kamermuziekwerken in delen

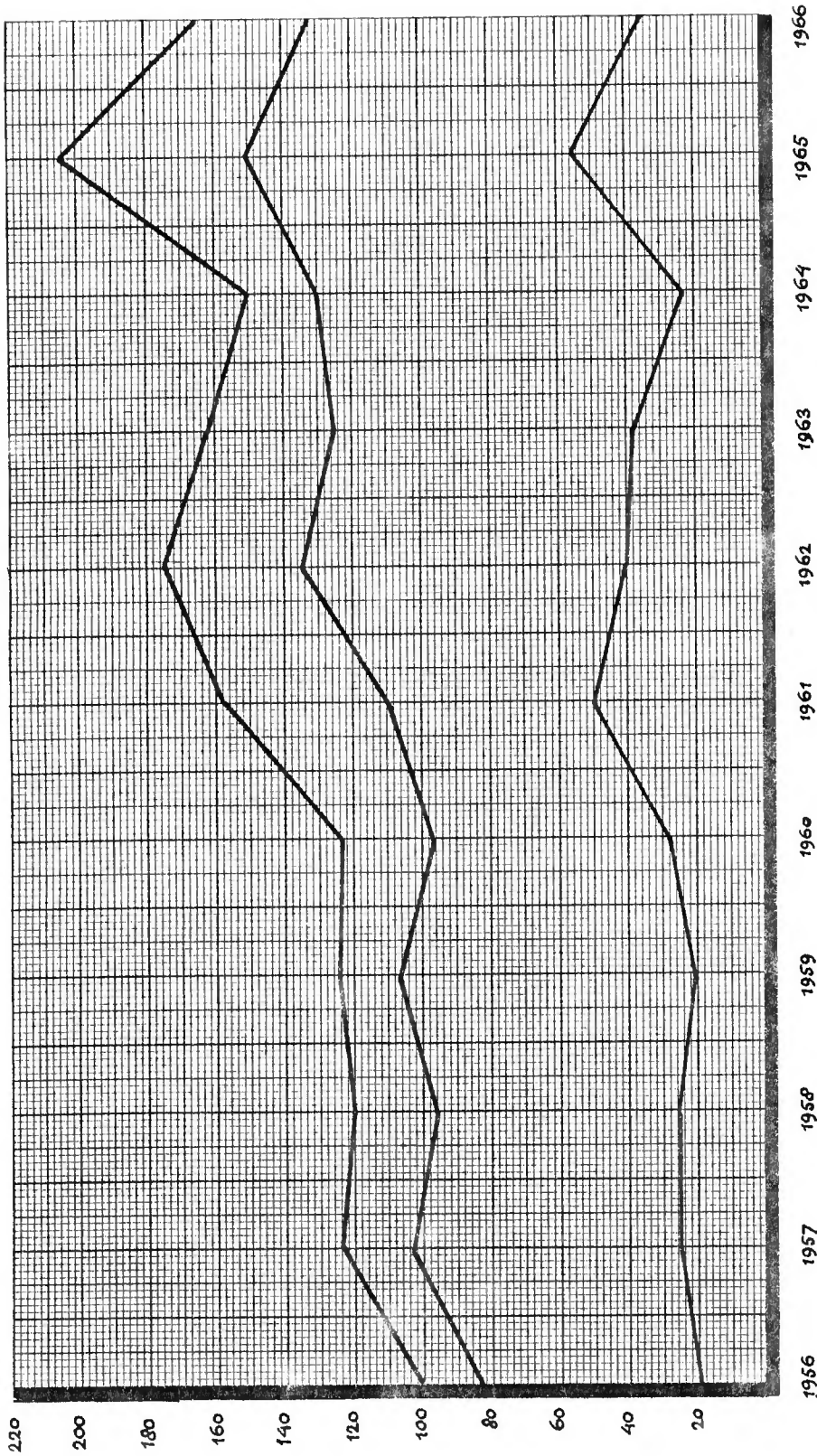
-----> Exclusief 2700 delen in 1961 aangekocht

..... door Min. OKW, afd. Int. Cult, Betrekkinger

————— Totaal

————— Nederland

————— Buitenland

VERHUUR 1956 t/m 1966

aantallen uitvoeringen
 waarvoor orkestmaterialen
 in huur werden verstrekt

- Totaal
- Nederland
- Buitenland